

Türkiye Ekonomisi:
Güncel Gelişmeler
29 Kasım, 2016

Prof. Dr. Ümit Özlale
İTHİB Danışmanı

Son dönemin bize maliyeti...

Dolar bazında temel değişimler (2015-2016)	(%)
Hanehalkı Toplam Serveti	-5,5
Yetişkin Başına Servet	-7,1
BİST Piyasa Değeri	-12,2
Emlak Fiyat Endeksi	18,4
TL	-6,8

- Hem servetimizin hem de ekonominin toplam değeri azalırken sizce ne arttı?
- Tabii ki konut fiyatları...

Servetimiz 13 yıl geriye gitti

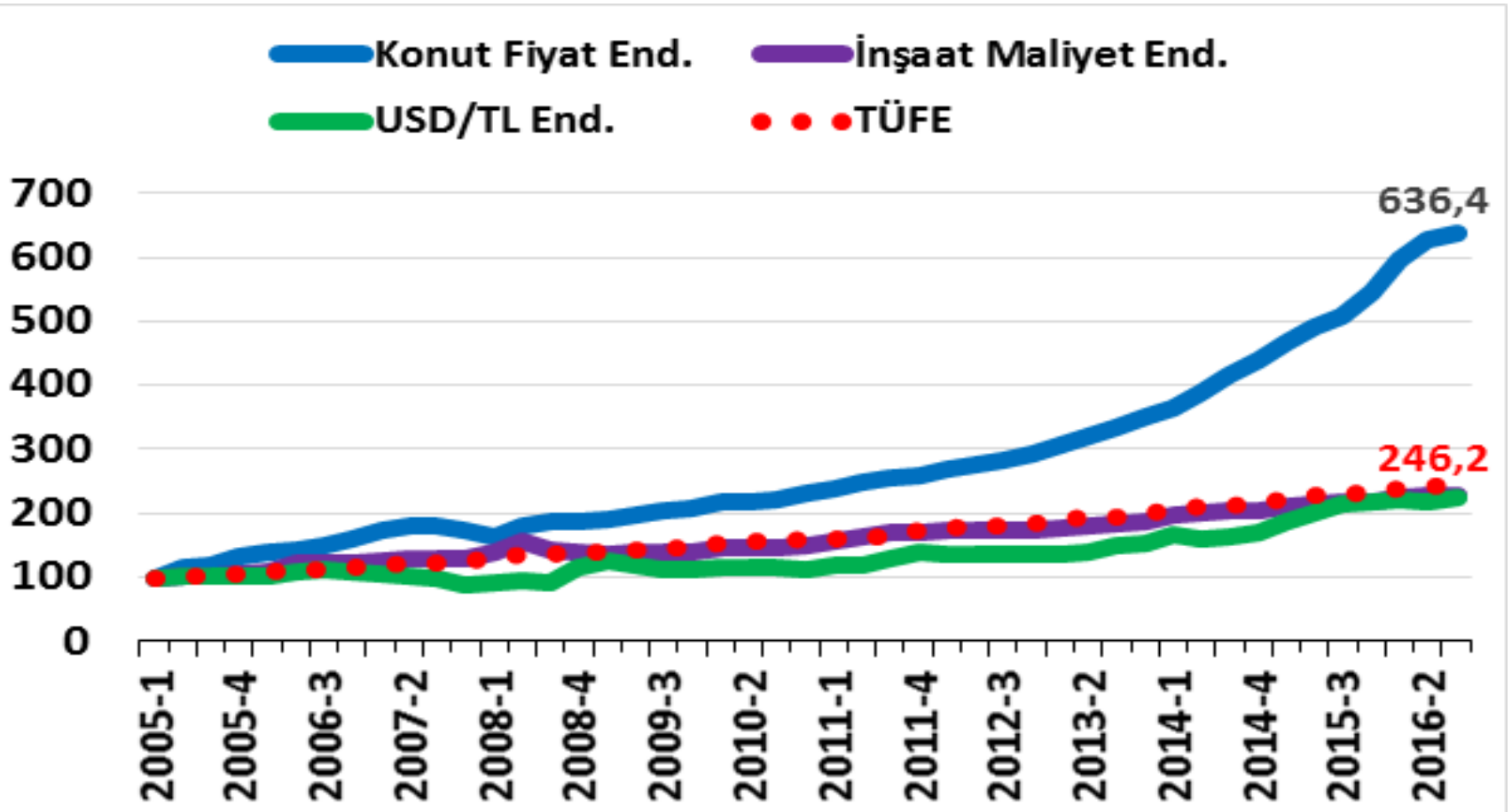

Borcumuz da arttı

Yıllara göre yetişkin başına borç (\$)

Bir sonraki düzeltme konut satışlarında ve dolayısıyla fiyatlarında olabilir

Son olarak konut fiyatları. Yeşil alan kalmadı neredeyse

ŞEHİRLERİN (PARK VE BAHÇELER) Halka Açık Yeşil Alan Yüzdeleri

İSTANBUL
% 1,5

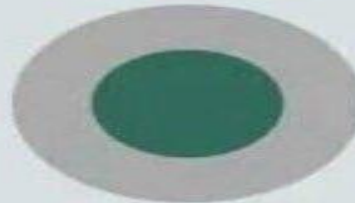
LONDRA
% 38,4

NEW YORK
% 14

BERLİN
% 14,4

HONG KONG
% 41

PARİS
% 9,1

KAYNAK: WORLDCITIESCULTUREFORUM.COM

SUNİPEYK.COM 2014

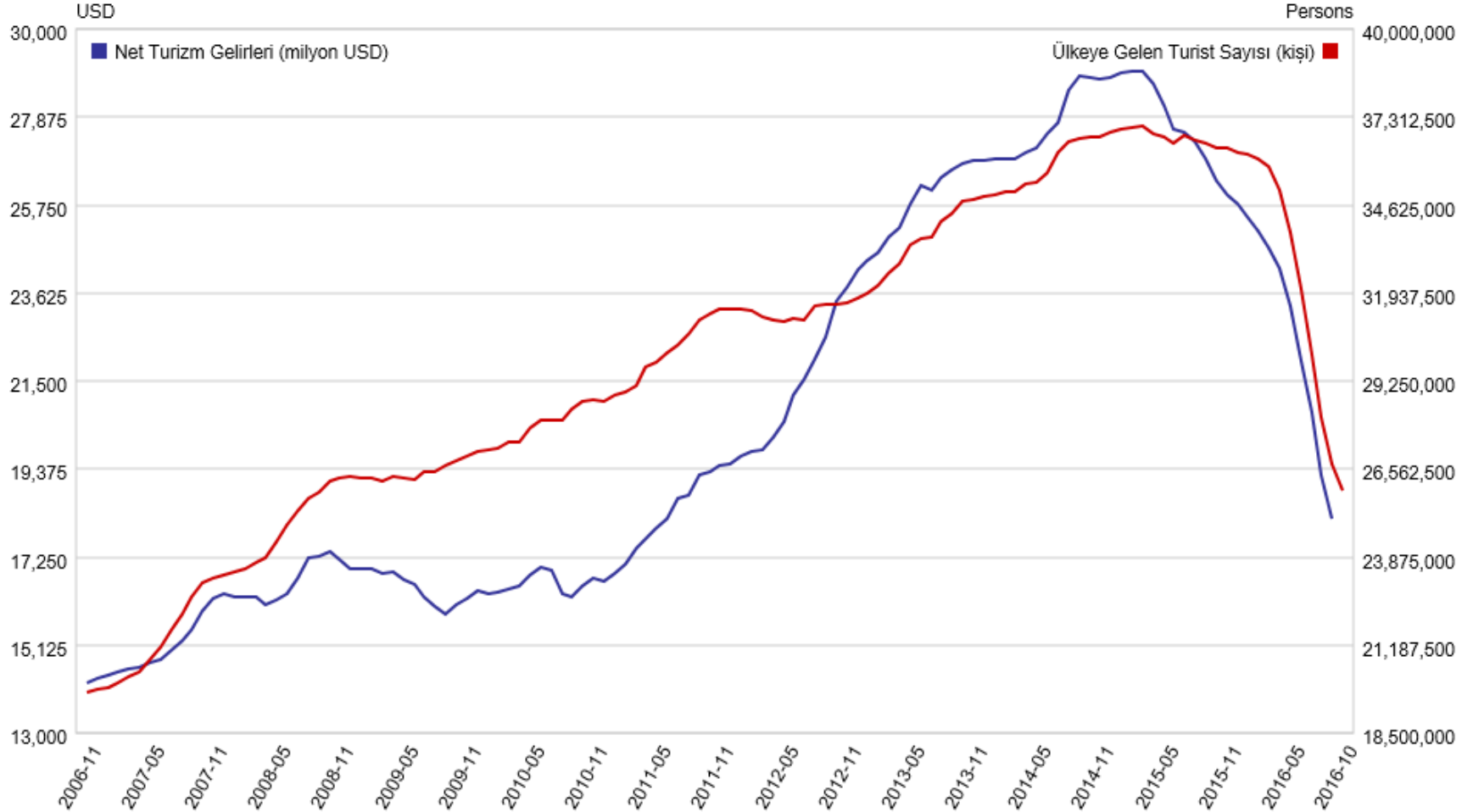
Problem sermaye girişlerinden belli

	01/2015-09/2015	01/2015-09 2016	Değişim, (%)
Yabancı Sermaye	30325	26949	-11.1
Kayıtdışı Sermaye	12716	5446	...
Cari Denge	-24523	-24793	...

Turizm daha da kötüleşecek gibi...

Turizm Göstergeleri (12-aylık toplam olarak)

TURKEY DATA MONITOR

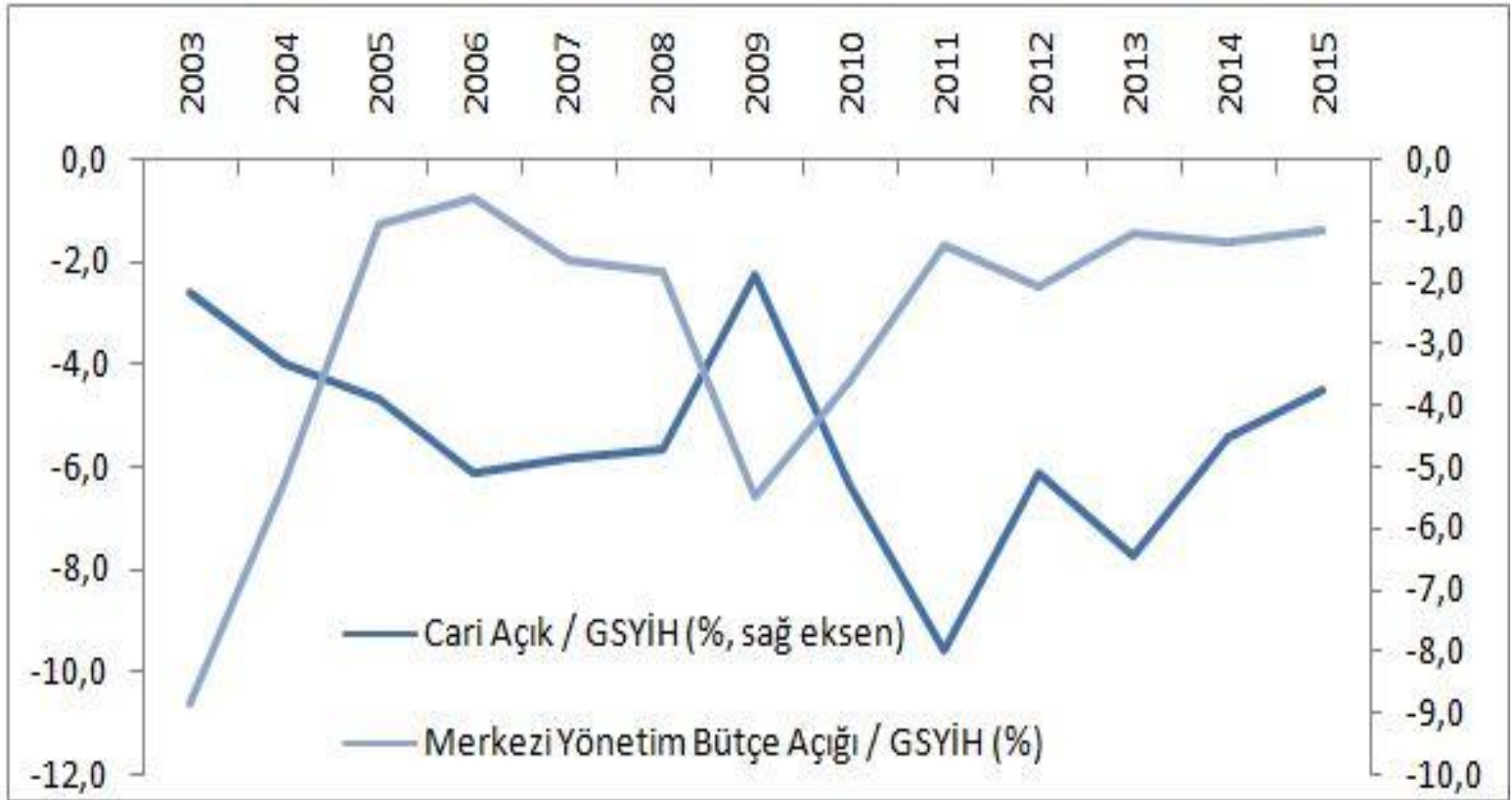

IMF Türkiye Tahminleri

- IMF: Türkiye bu yıl %3'ün altında büyüeyebilir, gelecek yıl tahmini de %3.
- IMF, Türkiye ekonomisinde büyümenin önümüzdeki **birkaç yıl** yavaşlamasını bekliyor. Nedenleri ise:
  - 1-Kredi yavaşlaması
  - 2-Reel efektif kur değerlenmesi
  - 3-Tüketici ve yatırımcı güveninde zayıflama
- Zam beklentileri nedeniyle talep öne çekildi. İç talep büyümesi gelecek yıl % 2,9 bekleniyor (2016: %4.9)
- İhracatta ise bu yıl yüzde 0,5 küçülme ardından gelecek yıl yüzde 0,7 büyüme tahmin ediliyor.

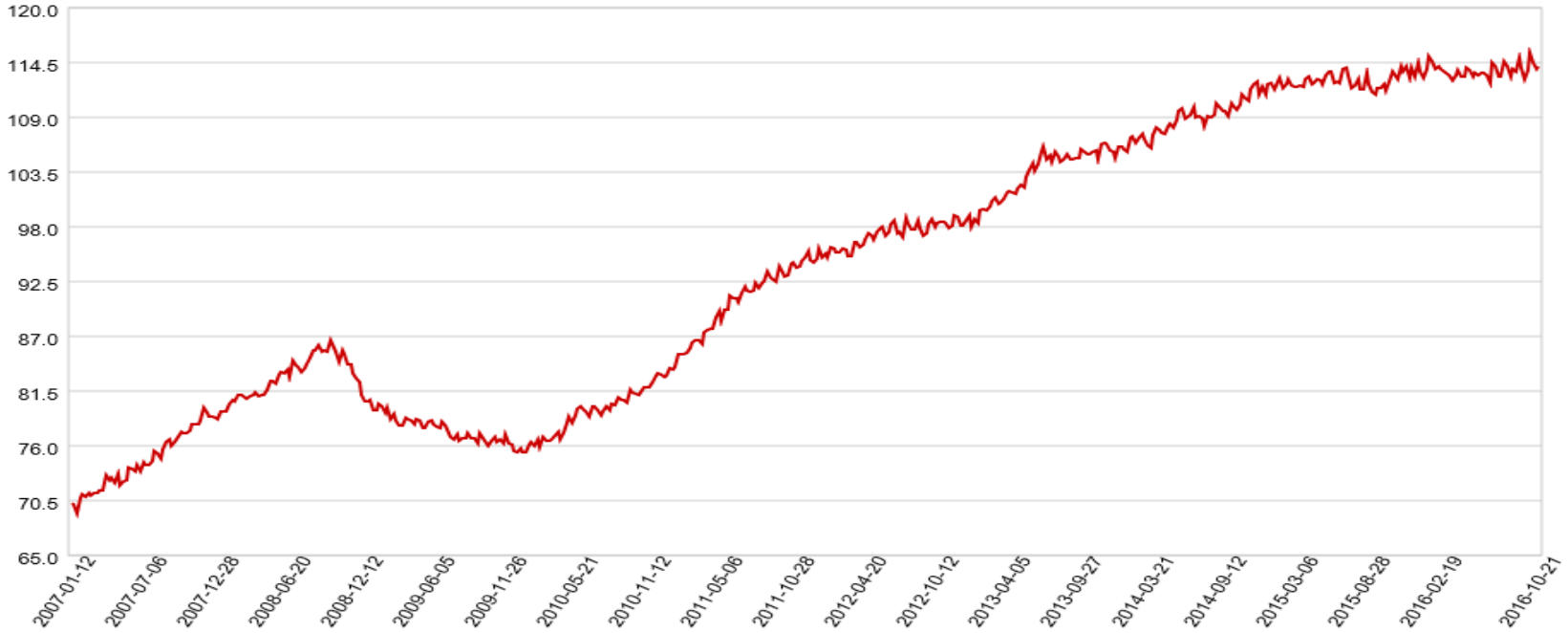
Uzun zamandır ilk defa böyle bir dönem: Düşük büyüme, yüksek açıklar

Bankalar mevduat toplamadan kredi veremezler. Bu faiz artışları mevduatları cazip hale getirmeli...

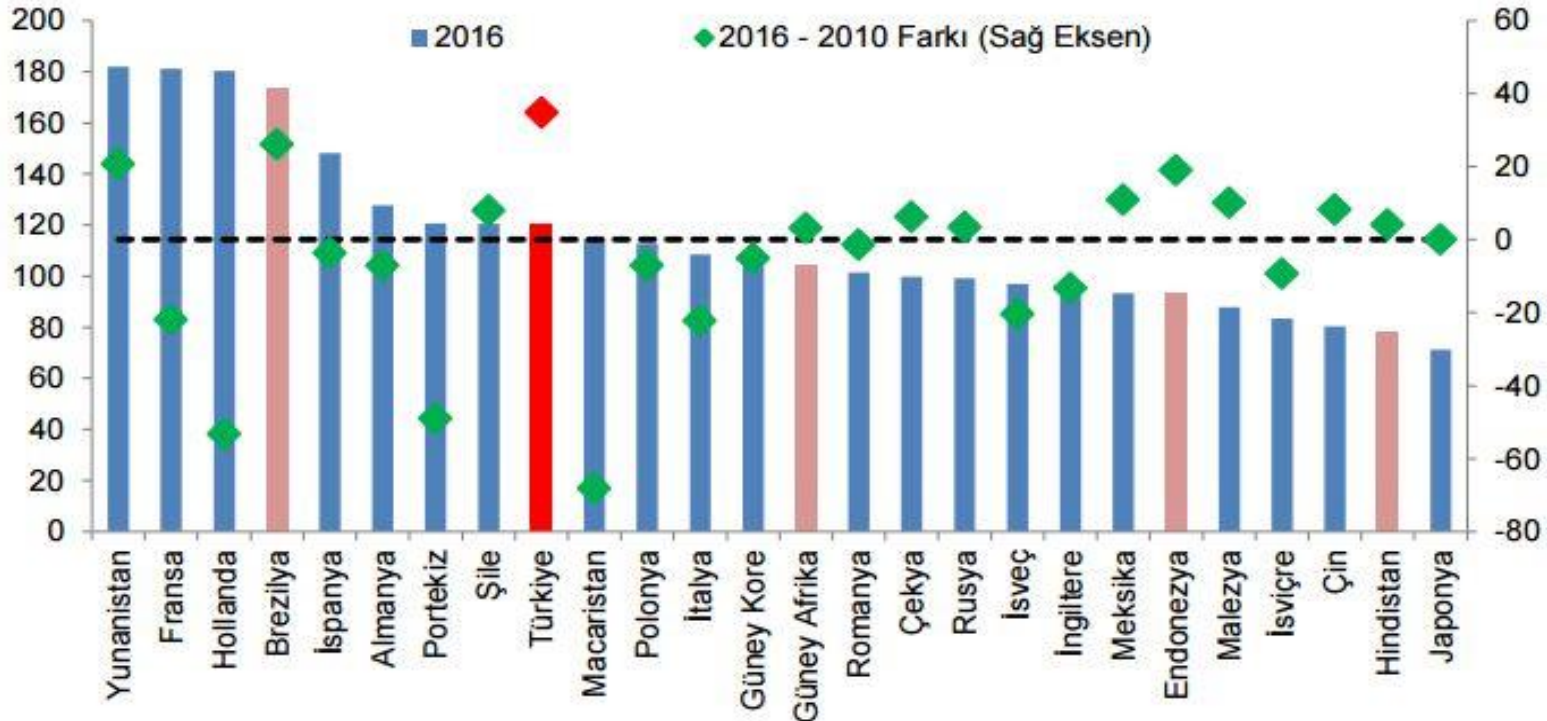
Mevduatın Krediye Dönüşme Oranı (%)

TURKEY DATA MONITOR

TL mevduat – TL kredi oranında durum daha da vahim:
100 TL'lik mevduata 136 TL'lik kredi verilmiş.

Kredi/Mevduat oran artışı en fazla Türkiye'de...

Kaynak: TCMB.

Kredilerdeki artış da kamu bankalarından

Toplam Krediler (13-haftalık ortalama, yıllıklandırılmış, kur etkisinden arındırılmış)

TURKEY DATA MONITOR

Faizi indirmekle yatırımlar artmamış,
üstelik tasarrufları da kaybetmişiz.

Yatırımlar, Tasarruflar ve Faiz

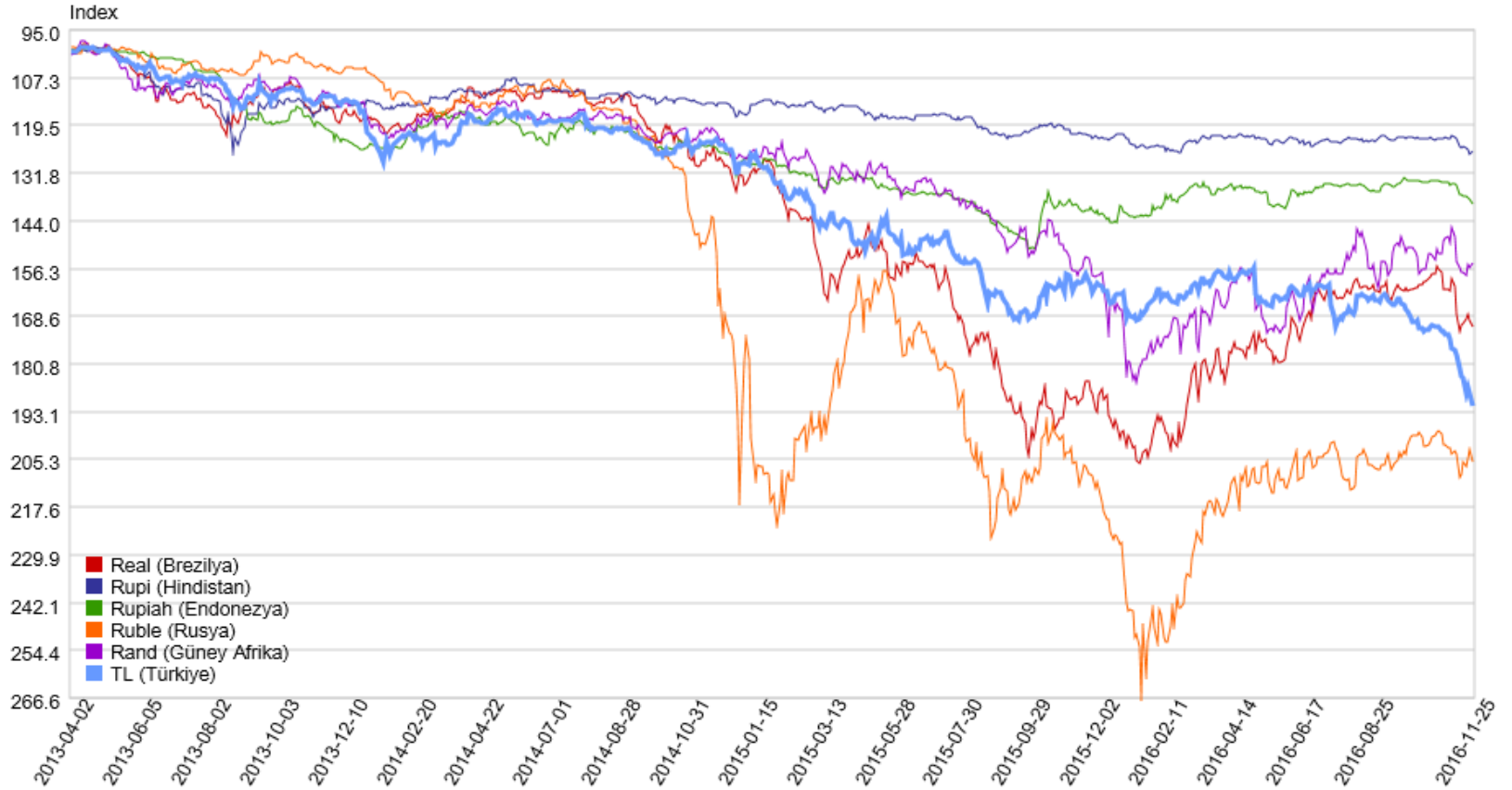
Döviz piyasalarında ne oluyor?

- Para birimleri Kasım ayı \$ kayıpları (%)
  - **TL 10,0**,
  - Meksika 9,7, Brezilya 8,1, Polonya 7,2, G.Afrika 5,3, Endonezya 3,7, Rusya 1,7
- Euro/Dolar paritesi: Bloomberg verilerine göre Euronun bir yıl içinde dolara eşitlenme şansı %43.
- Deutsche Bank (en büyük 4. döviz işlemcisi) bir yıl içerisinde euro/dolar paritesinin 1 seviyesinin de altına ineceğini öngörüyor.

TL uzunca bir süredir kayıpta...

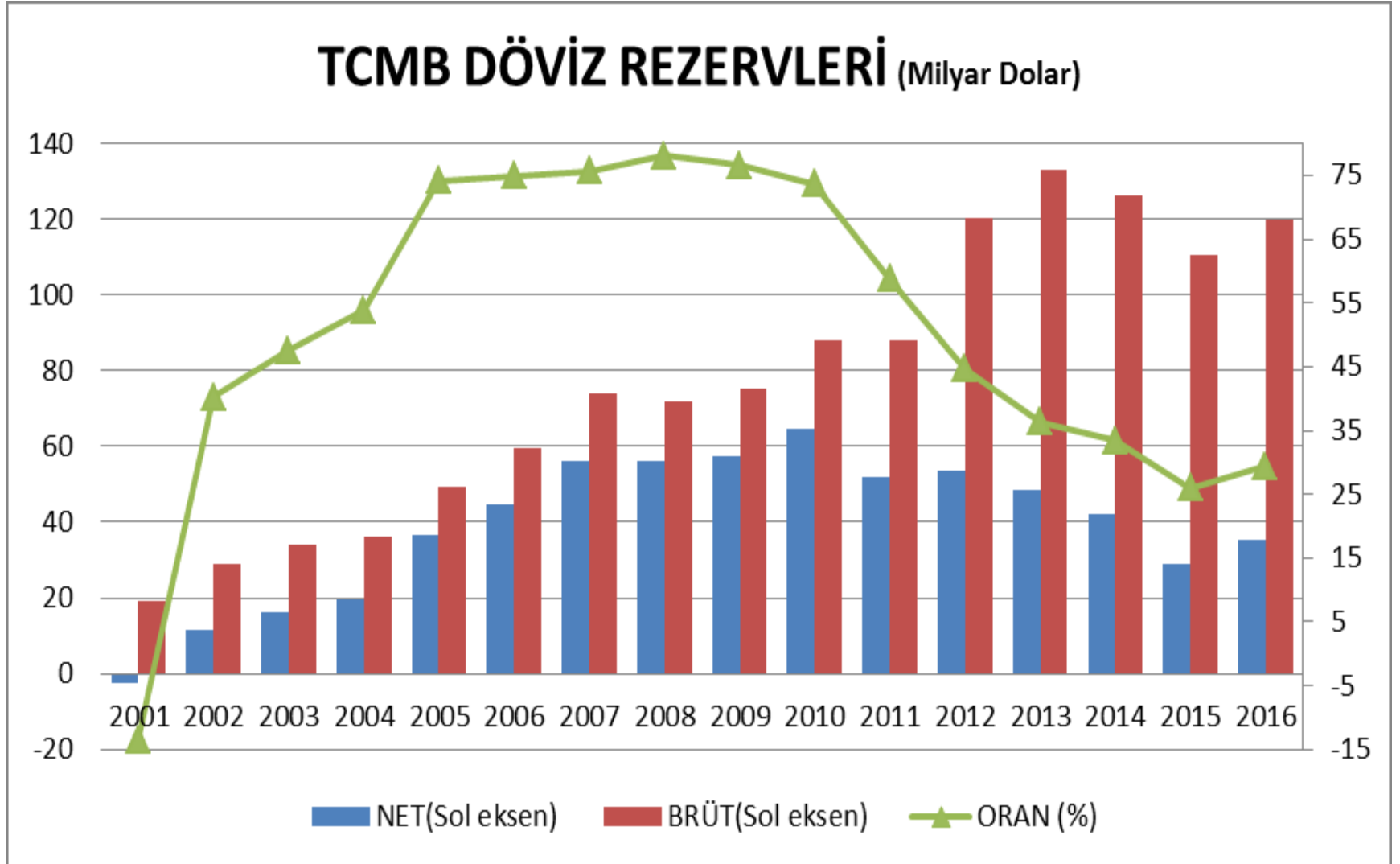
Seçilmiş Gelişmekte Olan Ülkeler Döviz Kurları (Nisan 2013=100)

TURKEY DATA MONITOR

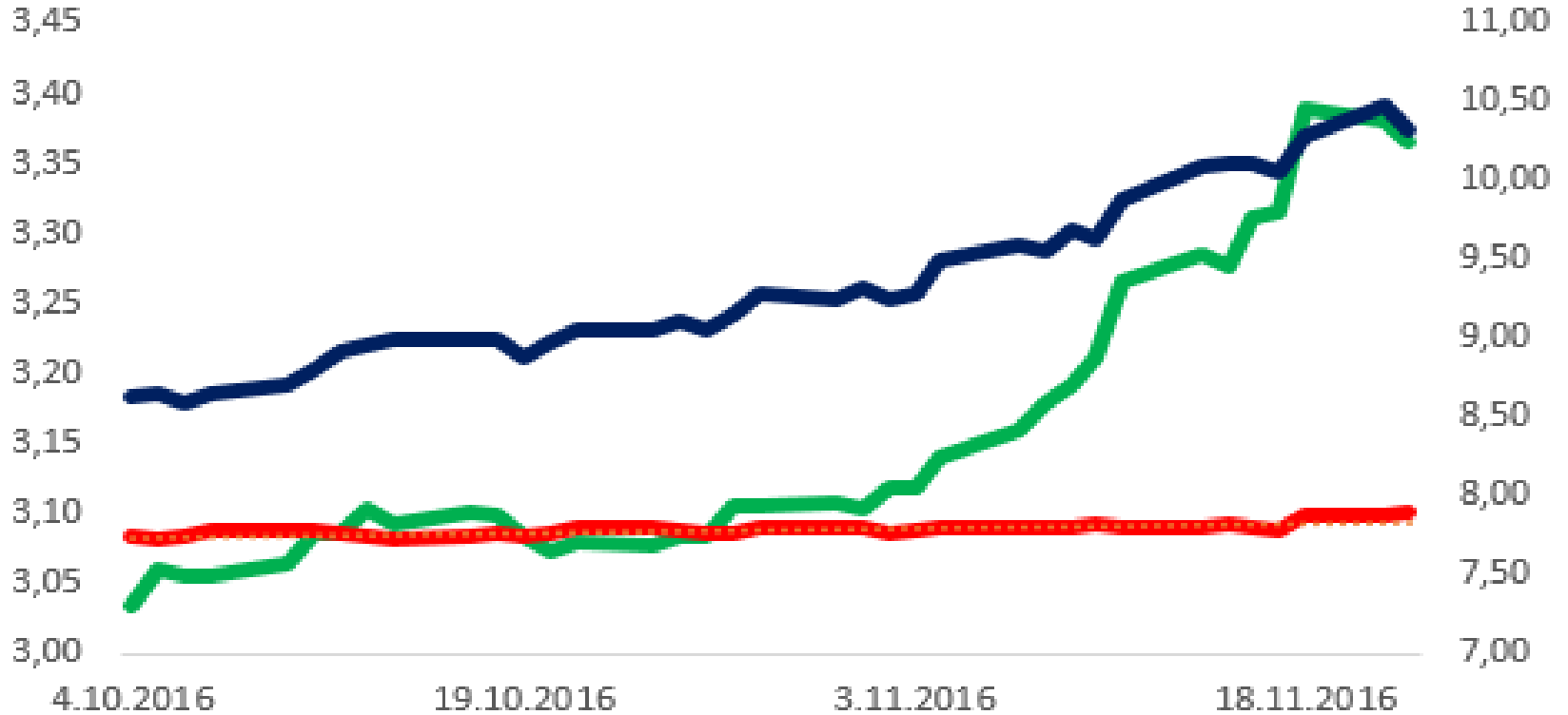

TCMB kura neden müdahale edemedi?

TCMB sanki seyirci kalmıştı, şimdi önlem aldı gibi...

MB Faizi, Gösterge Faiz, USD

TCMB Faiz kararları

- Piyasayı biraz da olsa sakinleřtirdi. Karar olumlu, piyasa gerisinin de gelmesini istiyor.
- Döviz karşılıklarının düşmesiyle piyasaya 1.5 milyar Dolar daha girdi.
- Reeskont kredilerinin vadeleri uzatıldı.
- Bundan sonra ne olur?
  - Sene sonu opsiyon piyasasında 3.50 civarında bir fiyatlama var.
  - Siyasiler de TCMB de faiz arttırması gerektiğini anladı.

İhracat ise kur hareketlerine tepki vermiyor

Exports and Lira

TURKEY DATA MONITOR

Önümüzdeki dönemin temel riski: 12 ay içinde ödenecek borç

	Milyar \$
Kamu	6.2
Bankalar	98.1
Reel sektör	62.4
TOPLAM	167.8

Aynı borç:

9 Eylül'de 493.3 milyar TL

9 Kasım'da 536.9 milyar TL

Fark: 43.6 milyar TL

Yakın dönemden ne bekleniyor?

- 4 Aralık İtalya referandumu önemli. AB tahvil piyasaları ve Euro piyasası çok tedirgin.
- Dış talebin canlanması bizim için en olumlu dış senaryo. Türkiye'nin yeni bir büyüme hikayesini anlatması lazım.
- ABD'de önümüzdeki 5 sene içinde büyük altyapı yatırımları planlanıyor. Bu emtia fiyatlarını artırır.

ABD seçimleri neden böyle oldu?

	2008 seçimleri	2012 seçimleri	2016 seçimleri
Cumhuriyetçi Parti	59.948.323 (John McCain)	60.933.504 (Mitt Romney)	61.958.044 (Donald Trump)
Demokrat Parti	69.498.516 (Barack Obama)	65.915.795 (Barack Obama)	63.640.193 (Hillary Clinton)

- 1) Her üç Meksika kökenli seçmenden biri, Meksika'ya duvar öreceğini vaat etse bile Trump'a oy vermiş.
- 2) Trump, Trans-Pasifik Anlaşması'ndan ABD'yi çekti. Bu ABD'nin serbest ticaret anlaşmalarına bir süre mesafeli duracağı anlamına geliyor. Bu bizim için olumlu.
- 3) Olumsuz olan ABD bu dönemde Rusya ile bu bölge için işbirliğine gidebilir.

Son olarak: Şangay Beşlisi

Ülke	Türkiye'nin İhracatı	Türkiye'nin İthalatı	Dışticaret Açığı
Çin	2.414	24.874	-22.460
Rusya	3.588	20.421	-16.833
Azerbaycan	1.899	233	1.666
Kazakistan	750	1.110	-360
Kırgızistan	295	77	218
Tacikistan	163	204	-41
Özbekistan	489	712	-223
2017			
Hindistan	650	5.614	-4.964
Pakistan	289	311	-22
Toplam	10.537	53.556	-43.019

AB ve ŐiÖ karŐılaŐtırması

	Türkiye'nin ihracatı	Türkiye'nin ithalatı	Dışticaret Açığı
Genel Toplam	143.839	207.234	63.395
AB üyeleri	63.998	78.681	14.683
ŐiÖ üyeleri (Hindistan ve Pakistan dâhil)	10.537	53.556	43.019

- ŐiÖ'ye ihracatımız toplam ihracatımızın %7.3'ünü, ithalatımız ise %25.8'ini oluşturuyor.
- Bu ülkelere karşı 43 milyar Dolar dış ticaret açığı vermiŐiz (dış ticaret açığımızın üçte ikisi)
- AB üyesi ülkelere ihracatımızın payı %44.5, ithalatımızın payı ise %38. Dış ticaret açığımızın %23'ü AB üye ülkelere ait.
- İÇin sırrı, ŐiÖ ile dış ticaretimizi dengelemeye yönelik anlaşma yaparken AB'den vazgeçmemeli.

Teşekkürler...